

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.3.2018
SWD(2018) 69 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

**k predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta
o ustanovitvi Evropskega organa za delo**

{COM(2018) 131 final} - {SWD(2018) 68 final}

Povzetek
Ocena učinka o predlogu uredbe o ustanovitvi Evropskega organa za delo
A. Nujnost ukrepanja
Zakaj? V čem je težava?
Prosto gibanje delavcev in prosti pretok storitev sta ključna za EU. Vendar sta odvisna od jasnih, pravičnih in učinkovito izvrševanih pravil o čezmejni mobilnosti delovne sile in koordinaciji sistemov socialne varnosti. Evropska unija je pripravila obsežen sklop zakonodaje, ki ureja prosto gibanje delavcev, napotitev delavcev v okviru opravljanja storitev in pravila o koordinaciji sistemov socialne varnosti. Junckerjeva Komisija je predložila več predlogov, da bi ta regulativni okvir izboljšala, med drugim predlog za revizijo direktive o napotitvi delavcev in uredbe o koordinaciji sistemov socialne varnosti ter <i>lex specialis</i> o napotitvi delavcev v sektorju mednarodnega cestnega prometa. A ostaja zaskrbljenost glede skladnosti s pravili EU ter njihovega učinkovitega izvrševanja, kar bi lahko ogrozilo zaupanje in pravičnost na notranjem trgu. Izstopata zlasti dve težavi: neustrezne informacije, podpora in smernice za posameznike in podjetja v čezmejnem položaju ter neustrezno sodelovanje med nacionalnimi organi pri izvrševanju pravil. Namen tega predloga je obravnavati naslednje specifične izzive: – neustrezno podporo in smernice za posameznike in podjetja v čezmejnem položaju, kar zajema tudi nepopolne ali sporadične informacije, ki so na voljo javnosti glede njihovih pravic in dolžnosti, – nezadosten dostop do informacij in nezadostno izmenjavo informacij med nacionalnimi organi, pristojnimi za različna področja mobilnosti delovne sile in koordinacije sistemov socialne varnosti, – nezadostno zmogljivost nacionalnih organov za organizacijo sodelovanja z organi prek meja, – šibke ali neobstoječe mehanizme za skupno čezmejno izvrševanje, – pomanjkanje mehanizma čezmejne mediacije med državami članicami na vseh področjih mobilnosti delovne sile in koordinacije sistemov socialne varnosti, – nezadostnost vzpostavljenega sodelovanja na ravni EU glede teh vprašanj. Mobilnost delovne sile v EU se je med krizo povečevala. Leta 2017 je 17 milijonov državljanov živelo ali delalo v državi članici, ki ni bila država njihovega državljanstva. To število se je v primerjavi s stanjem pred desetletjem skoraj podvojilo. Število napotitev je od leta 2010 do leta 2016, ko je doseglo 2,3 milijona delavcev, naraslo za 68 %. 1,4 milijona državljanov EU se vozi na delo v drugo državo članico. V takšnih razmerah potrebujemo učinkovito sodelovanje med nacionalnimi organi in usklajene upravne ukrepe, da bi lahko obvladovali vse bolj evropski trg dela.
Kaj naj bi prinesla ta pobuda?
Splošni cilj te pobude je prispevati h krepitvi pravičnosti in zaupanja na notranjem trgu ter podpirati prosto gibanje delavcev in prosti pretok storitev. Specifični cilji pobude pa so: – izboljšati dostop posameznikov in delodajalcev do informacij o njihovih pravicah in dolžnostih na področjih mobilnosti delovne sile in koordinacije sistemov socialne varnosti ter dostop do zadevnih storitev, – okrepiti operativno sodelovanje med organi pri čezmejnem izvrševanju zadevnega prava Unije in olajšati skupne inšpekcijske preglede, – zagotoviti mediacijo in pomoč pri iskanju rešitev v primeru sporov med nacionalnimi organi in čezmejnih motenj na trgu dela, kot je prestrukturiranje podjetij, ki zadeva več držav članic.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU?
Izvrševanje prava EU ostaja v pristojnosti nacionalnih organov, prosto gibanje delavcev, napotitev delavcev in koordinacija sistemov socialne varnosti pa so že po definiciji čeznacionalna vprašanja, ki zahtevajo ukrepanje na ravni EU.

B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj? Za Evropski organ za delo so se upoštevale tri možnosti politike, za katere je značilna naraščajoča raven ambicioznosti, in sicer (1) podporna možnost, (2) operativna možnost in (3) nadzorna možnost. Vse možnosti zajemajo naslednje naloge, ki bi jih lahko opravljal Evropski organ za delo: – storitve v zvezi z mobilnostjo delovne sile za posameznike in podjetja, – sodelovanje in izmenjava informacij med nacionalnimi organi, – podpora skupnim inšpekcijskim pregledom, – analize in ocena tveganja v zvezi s trgom dela, – podpora krepitvi zmogljivosti, – mediacija med nacionalnimi organi, – olajševanje sodelovanja med zadevnimi zainteresiranimi stranmi v primeru čezmejnih motenj na trgu dela. Kar zadeva izvedbo, pa so bile upoštevane naslednje možnosti: – (1) vzpostavi se evropska mreža za usklajevanje obstoječih organov EU za mobilnost delovne sile in Komisija prevzame nove operativne naloge; – (2) na podlagi obstoječih organov za mobilnost delovne sile se ustanovi nov Evropski organ za delo, ki opravlja operativne naloge; – (3) na podlagi obstoječe agencije EU na področju zaposlovanja se ustanovi nov Evropski organ za delo. Prednostna možnost je kombinacija operativne možnosti politike (2), ki bi se izvedla z novim Evropskim organom za delo (2). Ta pristop Komisiji omogoča, da še naprej usmerja politiko skupaj z državami članicami, in je zato v skladu z doktrino nedelegiranja. Z operativno možnostjo politike se doseže najboljše ravnovesje med izpolnjevanjem ciljev in zagotavljanjem pozitivnih učinkov za nacionalne organe, delavce in podjetja brez znatnega povečanja stroškov, uživa pa tudi veliko podporo zainteresiranih strani. Izvedbena možnost ustanovitve novega Evropskega organa za delo na podlagi obstoječih organov EU za mobilnost pa združuje učinkovitost pri izvajanju operativnih nalog in podporo dejavnostim obstoječih organov EU, ki jih hkrati racionalizira, in sicer ob upoštevanju sorazmernosti in subsidiarnosti, o katerih so zainteresirane strani izrazile pomisleke. Za ustanovitev nove agencije je potreben zakonodajni instrument (uredba).
Kdo podpira katero možnost? Stopnja podpore se med zainteresiranimi stranmi ter ukrepi in možnostmi razlikuje. Obstaja široka podpora za boljšo izmenjavo informacij in oceno tveganja, so pa nacionalni organi in organizacije delodajalcev zelo nenaklonjeni naloženim skupnim čezmejnim inšpekcijskim pregledom, zavezujočim odločitvam ali zavezujočim mehanizmom reševanja sporov. Na področju mednarodnega cestnega prometa nacionalni izvršilni organi odločneje podpirajo mehanizem na ravni EU, ki bi olajšal usklajeno čezmejno izvrševanje pravil. Sindikati podpirajo pravne mehanizme EU. Tako sindikati kot državljani bi podprli razširitev reševanja sporov med nacionalnimi organi na reševanje čezmejnih sporov posameznikov. Z zgolj nekaj izjemami je podpora ustanovitvi novega Evropskega organa za delo pogojena z njegovimi pristojnostmi in cilji ter morebitnimi stroški. Zainteresirane strani so naklonjene možnosti racionalizacije in povečanja učinkovitosti obstoječih mrež in struktur.
C. Učinki prednostne možnosti
Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)? Koristi za <u>posameznike</u>, zlasti mobilne delavce, bodo boljša zaščita in manjša izpostavljenost tveganju goljufij in zlorab, zlasti v sektorju cestnega prometa. Še dodatne koristi izhajajo iz boljših možnosti uresničevanja pravic do

prostega gibanja.

Podjetja, zlasti mala in srednja podjetja (MSP), bodo imela koristi od lojalnejše konkurence in enakih pogojev ter manjše negotovosti glede njihovega položaja, zlasti v zvezi z napotitvijo delavcev. Zahvaljujoč temu in boljši informiranosti se bodo lahko lažje odločila za čezmejne dejavnosti.

Koristi za nacionalne organe izhajajo iz njihovih okrepljenih zmogljivosti sodelovanja in nadzora za boljše izvrševanje pravil. Pričakuje se, da se bodo koristi strukturiranega sodelovanja sčasoma povečale, ko se bo več nacionalnih organov odločilo uporabiti razpoložljivi okvir.

Širše makroekonomske koristi bi na splošno izhajale iz izboljšanega in pravičnejšega delovanja notranjega trga, kar bi prispevalo k lojalni konkurenci na splošno in ponovni vzpostavitvi zaupanja med upravami.

Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)?

V skladu s prednostno kombinirano možnostjo se skupni proračunski stroški EU za Evropski organ za delo ocenjujejo na 50,9 milijona EUR na leto v fazi ustaljenega delovanja leta 2023. Vplivov na okolje ni.

Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja?

Vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja bi moral biti pozitiven. Imeti bi morala koristi od večje upravne učinkovitosti in boljšega delovanja notranjega trga, zlasti prek učinkovitejšega uveljavljanja enakih konkurenčnih pogojev. Podjetja, ki spoštujejo pravila, nimajo dodatnih stroškov.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Učinki na nacionalne proračune bodo minimalni, saj bo predlog podprt iz proračuna EU. Učinkov na uprave ni mogoče natančno količinsko opredeliti, vendar študije primerov kažejo, da naj bi bil učinek pozitiven, saj se bo z boljšim izvrševanjem pravil omogočilo pobiranje prej neplačanih prispevkov za socialno varnost.

Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?

Predlog bo sprožil racionalizacijo nekaterih obstoječih organov EU za mobilnost, tj.: (i) Evropskega urada za usklajevanje evropske mreže služb za zaposlovanje (EURES); (ii) Spravnega odbora Upravne komisije za koordinacijo sistemov socialne varnosti (iii) ter Revizijskega odbora in (iv) Tehnične komisije v okviru te upravne komisije; (v) evropske platforme za okrepitev sodelovanja pri ukrepanju proti neprijavljenemu delu; (vi) Odbora strokovnjakov za napotitev delavcev na delo in (vii) Strokovnega odbora za prosto gibanje delavcev. Naloge, ki jih trenutno izvajajo ti organi, bi izvajal Evropski organ za delo. S preostalimi tremi odbori s področij mobilnosti delovne sile in koordinacije sistemov socialne varnosti (tj. z Upravno komisijo in Svetovalnim odborom za koordinacijo sistemov socialne varnosti ter Svetovalnim odborom za prosto gibanje delavcev) pa bi Evropski organ za delo razvil sodelovanje. Tudi Odbor za cestni promet se ne spreminja.

D. Spremljanje

Kdaj se bo politika pregledala?

Komisija bo uporabo te uredbe pregledala pet let po začetku njene veljavnosti v skladu z zahtevami finančne uredbe in smernicami za boljše pravno urejanje.